خبر

آمریکا، ترکیه را به وضع تحریم‌های جدید تهدید کرد

● آمریکا تهدید کرده که در صورت آزادنشدن کشیش آمریکایی، تحریم‌های بیشتری علیه ترکیه وضع خواهد کرد. با این تهدید ارزش لیر ترکیه باز هم سقوط کرد. اندرو برانسون به اتهام ارتباط با گروه‌های غیرقانونی بیش از دو سال است که در ترکیه تحت بازداشت به سر می‌برد. به گزارش بی‌بی‌سی، مناقشه بر سر آزادی او باعث وخیم‌ترشدن روابط میان این دو کشور شده است. ترکیه و آمریکا چندین دهه متحد بوده‌اند. این دو کشور عضو پیمان ناتو هم‌اکنون تعرفه‌هایی برای محصولات یکدیگر در نظر گرفته‌اند. تنش در روابط آمریکا و ترکیه باعث شده ارزش لیر ترکیه به‌شدت سقوط کند. لیر ترکیه از ژانویه تاکنون نزدیک به یک‌سوم ارزش خود را در برابر دلار از دست داده است. ارزش لیر ترکیه اندکی بهبود یافته بود، اما این وضع با توییت جدید دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا، در معرض خطر قرار دارد. ترامپ روز جمعه گفت ترکیه سال‌های زیادی از آمریکا بهره برده است. او گفت «ما روابطمان را با ترکیه کاهش می‌دهیم». استیو منوچین، وزیر دارایی آمریکا هم گفته است اگر ترکیه کشیش آمریکایی را سریعا آزاد نکند، ایالات متحده دست به اقدامات بیشتری خواهد زد. پنجشنبه‌شب هم برات البیرک، وزیر دارایی ترکیه، در حضور شمار زیادی از سرمایه‌داران ترکیه سخنرانی کرد. وزیر دارایی ترکیه اعلام کرد دولت اردوغان قصد ندارد سیاست‌های حمایتی اقتصادی را در پیش بگیرد. داماد اردوغان گفت: «به نظم و انضباط مالی پایبند هستیم و اصلاحات ساختاری اقتصادی و مالی را در اولویت قرار داده‌ایم.

بندهای توافق حماس و اسرائیل

● رسانه‌های اسرائیلی بندهای توافق پیشنهادی بین حماس و اسرائیل را فاش کردند. به گزارش ایسنا، به نقل از المیادین، رسانه‌های اسرائیلی مدعی شدند توافق پیشنهادی بین حماس و اسرائیل روز چهارشنبه اجرائی شده و شامل شش مرحله است. شاید اشاره رسانه‌ها به بازگشایی گذرگاه تجاری کرم ابوسالم غزه باشد که اسرائیل دستور بازگشایی آن را داد. رسانه‌های اسرائیلی گزارش دادند در بندهای این توافق از آتش‌بس و گشوده‌شدن گذرگاه‌ها و گسترش مناطق ماهیگیری صحبت شده است. به گزارش رسانه‌های اسرائیلی، از بندهای این توافق حل‌وفصل‌شدن موضوع اسیران، مفقودان و بازداشت‌شدگان است. همچنین بازسازی گسترده زیرساخت‌های غزه با تأمین مالی خارجی از بندهای این توافق است. همچنین رسانه‌های داخلی فلسطین اعلام کردند اتاق عملیات مشترک گروه‌های فلسطینی در نوار غزه پنجشنبه از اتمام تنش‌های فعلی با طرف اسرائیلی خبر داد. همچنین این اتاق ادامه‌یافتن آرامش را در گرو رفتار طرف اسرائیلی دانست. دو سایت فلسطینی «الجدید» و «نیوز ۲۴» به نقل از اتاق عملیات مشترک مقاومت فلسطین گزارش دادند تنش‌ها در غزه پایان یافته است. این دو سایت فلسطینی با اشاره به اینکه مقاومت به جنایات دشمن در غزه پاسخ داد، تأکید کردند، آرامش در نوار غزه در گرو عملکرد اسرائیل است.

جنایت جنگی در کابل

● در حمله خون‌بار داعش به یک مرکز آموزشی در غرب کابل، محله شیعه‌نشین پایتخت افغانستان، ۳۴ دانش‌آموز کشته شدند. سازمان عفو بین‌الملل از این حمله به‌عنوان «جنایت جنگی» یاد کرده است. صبح پنجشنبه افراد مسلح به یک مرکز آموزشی امنیتی در کابل حمله کردند. درحالی‌که شیعیان کابل تشییع جنازه قربانیان حمله روز گذشته به مرکز آموزشی «مهدی موعود» در کابل را برگزار می‌کنند، پنجشنبه سازمان عفو بین‌الملل این حمله را «جنایت جنگی» نامید. این سازمان مدافع حقوق بشر نسبت به افزایش خشونت‌ها در ماه‌های اخیر در افغانستان و افزایش شمار قربانیان غیرنظامی ابراز نگرانی کرد. سمیرا حمیدی، از بخش جنوب آسیا در عفو بین‌الملل گفت: «هدف‌قراردادن عمدی غیرنظامیان و مکان‌های آموزشی، یک جنایت جنگی است». به‌گفته سمیرا حمیدی افزایش خشونت‌ها باید برای کشورهای همسایه افغانستان و همچنین کشورهای اروپایی که پناهندگی «هزاران» افغانستانی را رد می‌کنند، پیام روشنی داشته باشد. گروه «داعش در سایت «اعماق» خود مسئولیت حمله انتحاری روز چهارشنبه به مرکز آموزشی «مهدی موعود»، واقع در محله شیعه‌نشین «دشت برچی» کابل را پذیرفت. به‌گفته داعش ۲۰۰ نفر در این حمله کشته شده‌اند، درحالی‌که مقامات افغانستان می‌گویند در جریان این حمله ۳۴ دانش‌آموز دختر و پسر کشته و ۵۶ نفر زخمی شده‌اند. وزارت بهداشت افغانستان ابتدا شمار کشته‌شدگان را ۴۸ نفر اعلام کرده بود. دانش‌آموزان این مرکز آموزشی برای شرکت در آزمون‌های ورود به دانشگاه آماده می‌شدند. در این فضای تیره کابل باز هم از خشونت دور نماند. مردان مسلح صبح پنجشنبه ساختمانی متعلق به سازمان اطلاعات افغانستان در محله شمال غربی کابل را اشغال کردند و سپس به سمت نیروهای امنیتی افغانستان که در حال آموزش بودند آتش گشودند. حشمت‌الله استانکزی، سخنگوی پلیس کابل، ساعاتی پس از این حمله اعلام کرد با کشته‌شدن مهاجمان حمله پایان یافته و کسی از غیرنظامیان و نظامیان افغانستان در جریان آن کشته نشده‌اند.

عمران‌خان نخست‌وزیر شد

اقتصاد و هند، چالش‌های «ترامپ پاکستان»

دو دهه طول کشید تا عمران‌خان به آرزوی خود دست یابد. این ستاره سابق کریکت پاکستان که با بازوبند کاپیتانی تیم ملی این کشور قهرمان جام جهانی ۱۹۹۲ شد، از سال ۱۹۹۶ به دنیای سیاست آمد، اما بارها در انتخابات‌ها و بده‌بستان‌های سیاست پرچالش پاکستان شکست خورد و در حاشیه ماند تا اینکه با حمایت ارتش و به‌عنوان رهبر حزب «تحریک انصاف» در انتخابات پارلمانی ماه گذشته به پیروزی رسید و روز گذشته نیز کنگره ملی پاکستان رأی به نخست‌وزیری او داد. با وجود پیروزی حزب تحریک انصاف در انتخابات پارلمانی، این حزب نتوانست اکثریت قاطع آرا را کسب کند و برای تشکیل دولت نیازمند رایزنی و تشکیل ائتلاف با دیگر احزاب شد. دو روز قبل از رأی‌گیری برای نخست‌وزیری عمران‌خان، اسد قیصر، یکی از هم‌پیمانان او، به‌عنوان رئیس پارلمان پاکستان برگزیده شد. قیصر موفق شد «سیدخورشیدشاه» از حزب مردم پاکستان را شکست دهد و با کسب ۱۷۶ رأی به‌عنوان رئیس پارلمان این کشور انتخاب شود. با انتخاب قیصر به نظر می‌رسد همراهی پارلمان با نخست‌وزیر پاکستان در چالش‌های پیش‌روی عمران‌خان افزایش خواهد یافت. یکی از مهم‌ترین چالش‌های نخست‌وزیر ۶۵ ساله پاکستان کارشکنی‌های دو حزب «مردم» و «مسلم‌لیگ شاخه نواز» خواهد بود. این دو حزب که در انتخابات سراسری اخیر پس از تحریک انصاف، به‌عنوان دومین و سومین حزب وارد پارلمان شدند اعتراضاتی نسبت به روند برگزاری انتخابات اخیر دارند و ارتش را به حمایت از عمران‌خان و پرونده‌سازی علیه رقبایش متهم کردند. ارتش پاکستان نه‌تنها واکنش صریحی به این اتهامات نشان نداده، بلکه با اقدامات خود در حمایت از تحریک انصاف و ضربه‌زدن به رقبا، به شایعات در مورد حمایتش از عمران‌خان دامن زد.

بحران اقتصادی

این ستاره سابق کریکت که به دلیل شعارها و رفتارهای ملی‌گرایانه و پوپولیستی «ترامپ پاکستان» لقب گرفته، در حالی سمت نخست‌وزیری پاکستان را عهده‌دار شد که این کشور در داخل و خارج با چالش‌های دشواری روبه‌رو است. وضعیت اقتصادی این کشور با گذشت زمان وخیم‌تر می‌شود و ایالات متحده نیز که زمانی یکی از متحدان اصلی پاکستان بود، در سال‌های اخیر رابطه‌ای پرتنش با اسلام‌آباد دارد. واشنگتن با اعمال فشار و قطع کمک‌های مالی به پاکستان قصد دارد تا حمایت این کشور از گروه‌های شبه‌نظامی را قطع کند. درهمین‌حال با توجه به تیرگی روابط واشنگتن و اسلام‌آباد که از دولت باراک اوباما آغاز شد و در دولت ترامپ نیز ادامه یافت، روسیه و چین فرصت را مغتنم شمرده و قصد دارند مناسبات خود با این کشور را گسترش دهند. بااین‌حال نخست‌وزیر عمران‌خان می‌تواند پیامی مثبت برای غرب و نشانه تمایل این کشور برای بهبود رابطه با ایالات متحده و اروپا باشد. نخست‌وزیری عمران‌خان دومین انتقال قدرت آرام در عمر حدود ۷۰ ساله پاکستان به شمار می‌آید. این کشور همواره صحنه مداخله ارتش در سیاست بوده و کودتای نظامیان امری معمول در پاکستان محسوب می‌شود. با توجه به وضعیت اقتصادی وخیم پاکستان، یکی از شعارهای عمران‌خان و حزب تحریک انصاف، افزایش هزینه‌های عمومی و ایجاد ساختار جدید مالی برای مقابله با فساد مالی بود. حزب تحریک انصاف و عمران‌خان به خوبی می‌دانند که برای احیای اقتصاد پاکستان نیازمند اقدامات فوری هستند. ذخایر ارزی این کشور با بیشترین سرعت در میان کشورهای آسیایی در حال کاهش‌یافتن است. ذخایر ارزی پاکستان درحال‌حاضر حدود ۱۰.۴ میلیارد دلار تخمین زده می‌شود و کسری تراز مالی این کشور نیز با رشد کم‌سابقه ۴۲ درصدی به ۱۸ میلیارد دلار رسیده است. اسد عمر که قرار است وزیر دارایی دولت عمران‌خان باشد، اخیرا در گفت‌وگویی هشدار داد که کشورش حداکثر تا ماه سپتامبر به بیش از ۱۲ میلیارد دلار کمک مالی نیاز دارد تا این شکاف موجود در کسری تراز مالی را جبران کند. با توجه به رابطه پرتنش ایالات متحده و پاکستان، گزینه‌های در دسترس اسلام‌آباد برای دریافت این کمک، صندوق بین‌المللی پول و چین هستند. پاکستان یکی از کشورهایی است که در مسیر پروژه جاده ابریشم چین قرار دارد و پکن پیش از این وعده پرداخت وام و کمک مالی و سرمایه‌گذاری برای بازسازی زیرساخت‌های این کشور را مطرح کرده بود. عمران‌خان در سخنرانی‌های اخیر خود نیز خواستار افزایش مناسبات تجاری با چین شده و از سرمایه‌گذاری‌های این کشور در پاکستان استقبال کرده است. او همچنین پس از قطع کمک‌های مالی به پاکستان از سوی دولت ترامپ به اتهام پول‌شویی و حمایت مالی از گروه‌های تروریستی ابراز امیدواری کرد که بتواند به تنش‌های موجود در روابط واشنگتن و اسلام‌آباد پایان دهد.

نگرانی هند

در صحنه بین‌الملل می‌توان نگرانی هند به‌عنوان مهم‌ترین رقیب پاکستان را کلیدی‌ترین چالش عمران‌خان و دولت جدید پاکستان به شمار آورد. با توجه به مواضع عمران‌خان در قبال هند و انتقادهایش از سیاست نواز شریف، نخست‌وزیر سابق پاکستان، برای بهبود رابطه با دهلی‌نو، انتظار می‌رود رابطه این دو رقیب پس از دوره‌ای کوتاه، باز هم تیره شود. رسانه‌های هند هشدار داده‌اند که حضور عمران‌خان در قدرت با توجه به حمایت ارتش پاکستان از او می‌تواند زمینه‌ساز ظهور ملی‌گرایی مذهبی در پاکستان شود. پیروزی عمران‌خان همچنین می‌تواند به سود ارتش پاکستان باشد. نواز شریف مخالف حمایت ارتش از گروه‌های شبه‌نظامی و تروریستی در افغانستان و هند بود و اکنون ورود عمران‌خان به قدرت می‌تواند جان تازه‌ای به ارتش و تندروهای پاکستانی ببخشد و این تحولات نمی‌تواند واکنش مثبت دهلی‌نو را در پی داشته باشد. عمران‌خان، نخست‌وزیر جدید پاکستان، اعلام کرده است که در اولین گام پس از تصدی سمت نخست‌وزیری به ایران و عربستان سفر خواهد کرد. عمران‌خان ابراز امیدواری کرده که بتواند برای بهبود رابطه تهران و ریاض نقشی مؤثر ایفا کند، چراکه با توجه به رابطه خوب اسلام‌آباد با تهران و ریاض، رابطه پرتنش ایران و عربستان به سود پاکستان نخواهد بود.

صدور حکم جلب رئیس‌جمهور سابق پاکستان

دادگاه جرائم مالی پاکستان روز گذشته حکم دستگیری رئیس‌جمهوری سابق این کشور را به اتهام پول‌شویی صادر کرد. در این حکم، دادگاه جرائم مالی پاکستان خواستار بازداشت آصف‌علی زرداری، رئیس‌جمهوری سابق و رهبر سابق حزب مردم پاکستان، در کنار ناصر عبدالله، اسلام مسعود، عارف‌خان، نورین سلطان و عدنان جاوید، از مقام‌های بلندپایه حزب مردم و دولت پیشین پاکستان، شده است. حکم دستگیری برای آصف‌علی زرداری به‌گونه‌ای صادر شده که نمی‌توان برای وی قرار وثیقه صادر کرد. اخیرا جلسه دادگاهی در کراچی برای بررسی برخی اتهامات زرداری و خواهرش، فریال تالپور، برگزار شد که این دو غایب بودند. زرداری و خواهرش به همراه برخی وابستگان و نزدیکانشان به صرف ۳۵ میلیارد روپیه در خارج از کشور از طریق حساب‌های صوری متهم هستند. نواز شریف، نخست‌وزیر سابق پاکستان، نیز به همراه دخترش متهم به فساد مالی شده است.

رویداد

یک شهروند آلمانی دیگر در ترکیه بازداشت شد

● پلیس ترکیه در شرق این کشور بار دیگر یک شهروند آلمانی کُردتبار را بازداشت کرده است. اتهامی که به او وارد می‌شود «تبلیغ ترور» عنوان شده است، اما وکیل او می‌گوید موکلش برای دیدن مادرش به ترکیه سفر کرده بود. به گزارش دویچه‌وله، ارکان بیلدریم، وکیل شهروند آلمانی بازداشت‌شده در ترکیه که الهام آ. نام دارد، اعلام کرد که به موکلش اتهام زده شده که در شبکه‌های اجتماعی به نفع حزب کارگران کردستان ترکیه (پ‌ک‌ک) تبلیغ کرده است.

رژه نظامی موردنظر ترامپ تا ۲۰۱۹ به تعویق افتاد

● بر اساس بیانیه پنتاگون، رژه نظامی‌ای که قرار بود به درخواست رئیس‌جمهوری آمریکا در ۱۰ نوامبر سال جاری میلادی برگزار شود، تا ۲۰۱۹ به تعویق افتاده است. به گزارش شبکه خبری ای.بی.سی، یکی از مقام‌های آمریکایی گفت که هزینه این رژه به ۹۲ میلیون دلار نسبت به هزینه‌های اولیه افزایش یافته که ۱۴ میلیون دلار تخمین زده شده بود.

این مقام مسئول همچنین گفت، انتظار می‌رود که پنتاگون برای برگزاری این برنامه حدود ۵۰ میلیون دلار و وزارت امنیت کشور نیز ۴۲ میلیون دلار دیگر بپردازند.

ترامپ دسترسی اطلاعاتی رئیس سابق سیا را لغو کرد

● دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا، با صدور دستوری، مجوز دسترسی اطلاعاتی جان برنان، رئیس سابق سازمان مرکزی اطلاعات، سیا، را لغو کرده است. به گزارش بی‌بی‌سی، برنان بارها با انتقاد از رئیس‌جمهور آمریکا او را نالایق خوانده است. لغو این مجوز، دسترسی برنان را از گزارش‌های محرمانه دستگاه‌های اطلاعاتی آمریکا قطع می‌کند. جان برنان برای شش رئیس‌جمهور آمریکا (سه دموکرات و سه جمهوری‌خواه) کار کرده بود و در زمان یافتن و کشتن اسامه بن‌لادن، رهبر سابق گروه القاعده، مشاور کاخ سفید در امور ضدتروریسم بود.

استقبال آمریکا از کمک ۱۰۰ میلیون دلاری عربستان به سوریه

وفای سعودی‌ها به عهد با ترامپ

عربستان سعودی روز پنجشنبه از کمک صدمیلیون‌دلاری این پادشاهی به ثبات و بازسازی مناطق آزادشده سوریه خبر داد. بر اساس گزارش‌ها، تمرکز این کمک‌ها روی شهر رقه است که زمانی داعش آن را پایتخت خودخوانده خود در سوریه می‌خواند و سال گذشته در پی عملیات نیروهای دموکراتیک سوریه به رهبری کردها آزاد شد. بر اساس گزارش‌ها، شهر رقه در جریان جنگ و عملیات آزادسازی به‌شدت تخریب شده و بازسازی این شهر و کمک به ثبات آن، نیازمند کمک گسترده مالی است و از پس یک کشور به‌تنهایی برنمی‌آید.

در ماه اکتبر سال گذشته میلادی، تامر السبحان، وزیر امور منطقه خلیج‌فارس عربستان سعودی، با برت مک‌گورک، نماینده ویژه آمریکا در ائتلاف ضدداعش از مناطق شمالی سوریه، دیدار و درباره ثبات در رقه و دیگر مناطق شمالی سوریه مذاکره کرد. بااین‌حال، مقامات رقه گفته‌اند از زمان آن دیدار، عربستان هیچ کمکی به بازسازی و ثبات این مناطق نکرده است. حالا اما به نظر می‌رسد عربستان قصد دارد به وعده خود وفا کند. البته مقام‌های عربستانی می‌گویند این کمک در واقع در راستای تعهد این کشور در جریان نشست وزیران خارجه ائتلاف ضدداعش است که ماه گذشته در بروکسل برگزار شد.

روز جمعه خبرگزاری دولتی عربستان سعودی در گزارشی با تأیید کمک صدمیلیون‌دلاری این کشور به برنامه ائتلاف بین‌المللی برای ثبات و بازسازی مناطق آزادشده سوریه، اعلام کرد: «در ادامه کمک‌های پادشاهی عربستان سعودی که تاکنون صورت گرفته، این صد میلیون دلار نیز باعث نجات جان انسان‌ها، فراهم‌کردن زمینه بازگشت شهروندان آواره سوری و کمک به حصول اطمینان از این است که داعش نمی‌تواند بار دیگر سر برآورد و سوریه و همسایگان آن کشور را تهدید کند یا به برنامه‌ریزی انجام حملات در سایر کشورهای جهان مبادرت ورزد».

همان‌طور که انتظار می‌رفت، این خبر با استقبال دولت آمریکا مواجه شد که مدت‌هاست دنبال کمک‌های بین‌المللی برای بازسازی مناطق شمالی سوریه است که بعد از آزادی رقه به‌شدت آسیب دیده بودند.

وزارت امور خارجه آمریکا در بیانیه‌ای که روز گذشته (جمعه) در وب‌سایت این وزارتخانه منتشر شد، گفته است: ایالات متحده اطلاعیه امروز پادشاهی عربستان سعودی در تأیید کمک سخاوتمندانه صدمیلیون‌دلاری به اجرای طرح‌های حمایت‌شده از سوی ائتلاف بین‌المللی در اراضی آزادشده از تصرف داعش در سوریه را تحسین می‌کند.

وزارت خارجه آمریکا گفته است: «این کمک چشمگیر برای ایجاد ثبات و پیشبرد تلاش‌های جاری برای بازسازی سریع مناطق آزادشده از تصرف داعش ضرورت دارد» و افزوده: اراضی تحت اشغال داعش در سوریه اینک به حدود ۴۰۰ مایل‌مربع (حدود هزار کیلومترمربع) کاهش یافته و تقریبا ۱۵۰ نفر از ساکنان رقه که در نقاط مختلف سوریه آواره شده بودند، به این شهر بازگشته‌اند. این بیانیه تأیید می‌کند درخواست کمک برای بازسازی مناطق آزادشده به دست نیروهای تحت حمایت ائتلاف در سوریه، بر اساس سیاست دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا، صورت گرفته تا بار مالی پیشبرد ثبات در سوریه و حفاظت از دستاوردهای نظامی در برابر داعش و تضمین دوام شکست داعش بین شرکای ائتلاف تقسیم شود.

خبر اعطای کمک عربستان سعودی در حالی منتشر می‌شود که رئیس‌جمهوری آمریکا درصدد است بودجه کمک‌های خارجی آن کشور را کاهش دهد که این کاهش شامل کمک به صندوق بازسازی سوریه و کمک مالی به فلسطینیان ساکن کرانه باختری رود اردن و نوار غزه نیز می‌شود.

پس از آنکه نیروهای داعش چند شهر عمده عراق را در سال ۲۰۱۴ به تصرف درآوردند، یک ائتلاف بین‌المللی به ابتکار و رهبری ایالات متحده برای کمک نظامی در راستای جلوگیری از گسترش تصرفات داعش و شکست این گروه تشکیل شد که علاوه بر تعدادی از کشورهای غربی، چند کشور اسلامی و عربی نیز در آن عضویت داشتند. بخش عمده عملیات این ائتلاف شامل حملات و پوشش هوایی و کمک نظامی به نیروهای عراقی برای آزادسازی اراضی اشغال‌شده به دست داعش و عملیات هوایی علیه مواضع داعش در سوریه بوده است. بر اساس گزارش‌ها، در زمان عملیات آزادسازی رقه، ۸۰ درصد این شهر تخریب شده است. این شهر اکنون به کمک شورای شهر رقه در حال بازسازی است، اما مقامات این شهر می‌گویند به کمک و حمایت‌های بیشتری نیازمندند. شهروندان این منطقه می‌گویند وظیفه آمریکاست که به روند بازسازی این شهر کمک کند. یکی از شهروندان رقه در گفت‌وگو با سایت خبری کردستان ۲۴ می‌گوید: «آنها شهر را تخریب کردند و حالا باید آن را بازسازی کنند». او می‌افزاید: «دونالد ترامپ باید به رقه بیاید و مردم و دموکراسی اینجا را ببیند. مثلا بعد از پایان جنگ عراق، جورج بوش از بغداد دیدن کرد. خب چرا ترامپ به رقه نمی‌آید؟».
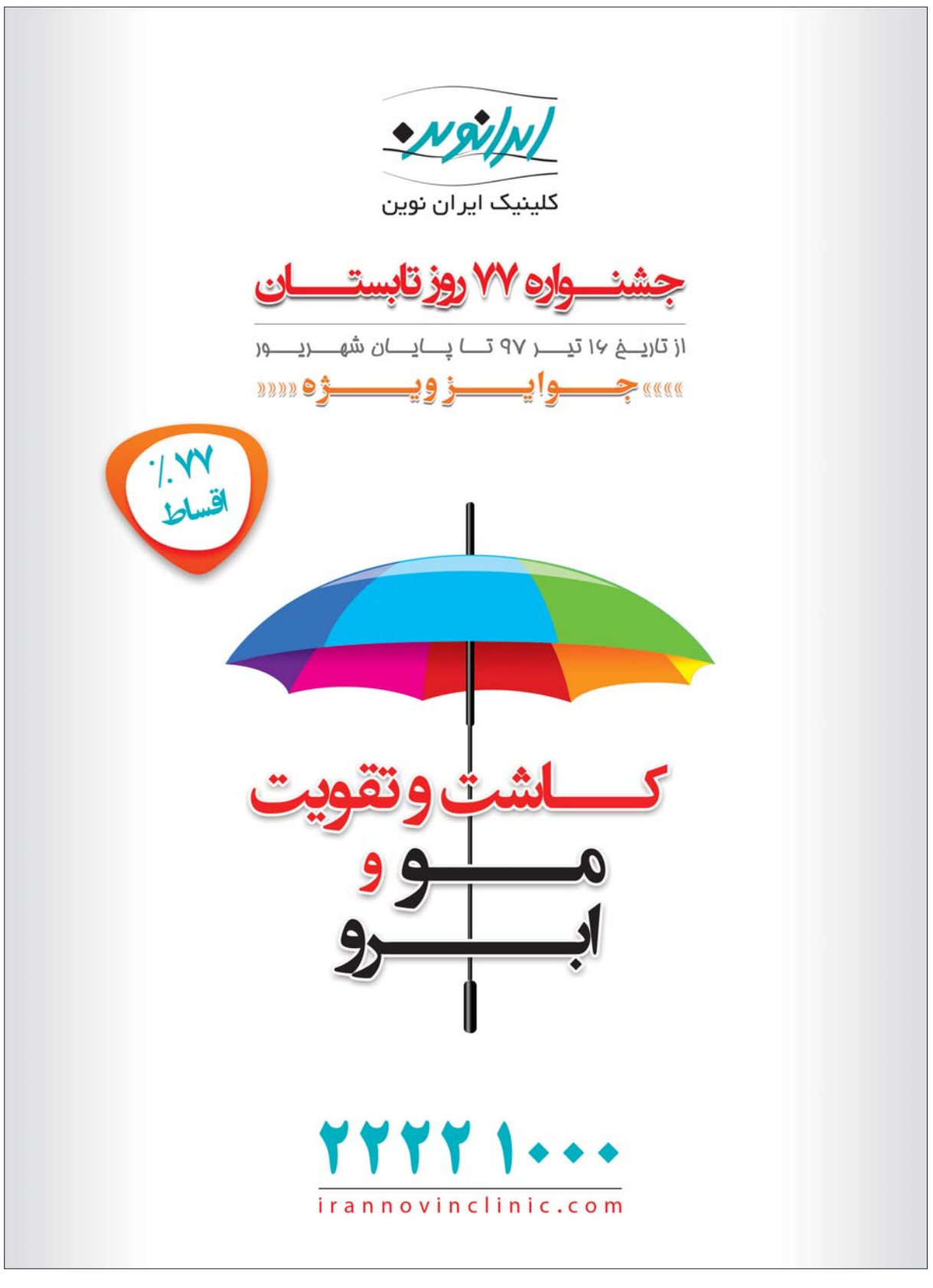
بر اساس برخی گزارش‌ها، بسیاری از سازمان‌های کمک‌رسانی مایل نیستند بدون کسب مجوز از دولت بشار اسد در روند بازسازی مناطق شمالی سوریه مشارکت کنند.